

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

CEMALETTİN METİN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2013/776)

Karar Tarihi: 20/3/2014

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Alparslan ALTAN
Üyeler : Engin YILDIRIM
Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Raportör : Muharrem İlhan KOÇ
Başvurucu : Cemalettin METİN
Vekili : Av. Mehmet Engin YÜCEL
Av. Esen YÜCEL

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, tutukluluğun kanunda öngörülen azami süreyi aşması nedeniyle Anayasa'nın 10. ve 19. maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 11/1/2013 tarihinde İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi aracılığıyla yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. İkinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca, 6/6/2013 tarihinde başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

4. Bölüm 24/7/2013 tarihinde yapılan toplantıda kabul edilebilirlik ve esas hakkındaki incelemenin birlikte yapılmasına karar vermiştir.

5. Başvuru konusu olay ve olgular 30/7/2013 tarihinde Adalet Bakanlığına bildirilmiştir. Adalet Bakanlığı, görüşünü 18/9/2013 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuştur.

6. Adalet Bakanlığı tarafından Anayasa Mahkemesine sunulan görüş başvurucuya 27/9/2013 tarihinde bildirilmiştir. Başvurucu bu görüşe karşı beyanlarını 11/10/2013 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

7. Başvuru formu ve ekleri ile Adalet Bakanlığı görüşünde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, suç işlemek amacıyla kurulan örgüte üye olmak, oto hırsızlığı, cebir ve tehdit kullanarak kişiyi hürriyetinden yoksun kılmak, silahla birden fazla kişi ile birlikte yağma suçlarına ilişkin olarak İstanbul 9. Ağır Ceza Mahkemesince 24/5/2005 tarihinde tutuklanmıştır.

9. Tutuklu olarak İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanan başvuru, Mahkemenin 19/4/2010 tarih ve E.2005/141, K.2010/184 sayılı kararıyla isnat edilen suçlar nedeniyle toplam 334 yıl 150 ay 22 gün hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

10. Başvurucu hakkında İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesince verilen mahkûmiyet kararı Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 29/6/2011 tarih, E.2011/3862, K.2011/8880 karar sayılı ilamıyla bozulmuştur.

11. Bozma kararı sonrasında İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesince 1/10/2012 tarihli duruşmada “*tutuklama kararında sayılan suçlardan hangileri için tutuklama kararı verilmiş ise, ilgili tutuklama müzekkerelerindeki her bir suça ilişkin ayrı ayrı infaza verilmesinde zorunluluk bulunması, anılan nedenle 5 yıllık zorunlu sürenin ağır cezalı her suç için, tutuklama kararında belirtilen bu suçlardan her birisi açısından mahkemece 5 yıllık tutukluluk süresine ayrı ayrı riayet edilmesinin CMK'nun 101. maddesi içerisinde anlaşılması, tutuklama müzekkeresinin ise yalnızca ceza infaz kurumunda şüpheli ya da sanığın bireyselleştirilmesine ilişkin ayırıcı unsur olması, bunun aksinin düşünülmesi halinde, tutuklama kararında birden çok suça yönelik karar verildiği hallerde tek suçtan tutuklanmış gibi eksik işlem yapılmasına sebebiyet verilmesinin söz konusu olması, farklı mahallerde işlediği ağır cezalı suçlar nedeni ile ya da farklı ağır cezalı suçlara dayalı olarak ayrı tutuklama kararlarına bağlı olarak tutuklanan şüpheli yada sanıkların her suçu yönünden ayrı ayrı 5 yıllık tutukluluk süresinin infazının gerekli oluşu, mahkememizin görev alanına giren örgütlü suçlardan olan sanıkların üzerlerine atılı suçların örgüt kapsamında olması, yine CMK'nun 8. ve devamı maddelerindeki gösterilen bağlantı nedeni ile birden fazla ağır cezalı suçların bir mahkemede ve tek tutuklama müzekkeresine bağlı olarak infaz edilen tutukluluk hallerinin her bir suç için ayrı ayrı değerlendirilmesinde zaruret bulunmaktadır” gerekçesiyle tahliye talebi reddedilmiştir.*

12. Bu karara yapılan itirazı inceleyen İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 12/12/2012 tarih ve 2012/918 Değişik İş sayılı kararıyla “*birden fazla ağır cezalı suç nedeniyle yargılanan sanıkların kaçma şüphesinin olduğunu*” belirterek itirazı reddetmiştir.

13. İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesinin 2011/160 Esas sayılı dosyasında dava derdesttir.

14. Mahkeme 11/12/2013 tarihinde başvurucunun tahliyesine ve adli kontrol hükümlerinin uygulanmasına karar vermiştir.

B. İlgili Hukuk

15. 5271 sayılı Kanun'un 8. maddesi şöyledir:

“(1) Bir kişi, birden fazla suçtan sanık olur veya bir suçta her ne sıfatla olursa olsun birden fazla sanık bulunursa bağlantı var sayılır.

(2) Suçun işlenmesinden sonra suçluyu kayırma, suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme fiilleri de bağlantılı suç sayılır.”

16. 5271 sayılı Kanun'un 9. maddesi şöyledir:

“(1) Bağlantılı suçlardan her biri değişik mahkemelerin görevine giriyorsa, bunlar hakkında birleştirilmek suretiyle yüksek görevli mahkemede dava açılabilir.”

17. 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebilir. İşin önemi, verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması halinde, tutuklama kararı verilemez.

(2) Aşağıdaki hallerde bir tutuklama nedeni var sayılabilir:

a) Şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olgular varsa.

b) Şüpheli veya sanığın davranışları;

1. Delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme,

2. Tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma,

Hususlarında kuvvetli şüphe oluşturuyorsa.

...”

18. 5271 sayılı Kanun'un 102. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“Ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde, tutukluluk süresi en çok iki yıldır. Bu süre, zorunlu hallerde, gerekçesi gösterilerek uzatılabilir; uzatma süresi toplam üç yılı geçemez.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 20/3/2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvuru nunun 18/1/2013 tarih ve 2013/843 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucu, kanunda öngörülen azami tutukluluk süresi dolmasına rağmen tahliye talebinin reddedildiğini, benzer durumda olan sanıkların 5271 sayılı Kanun'un 102. maddesi gereğince azami tutukluluk süresini doldurmaları üzerine tahliye edildiğini ileri sürerek, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen kanun önünde eşitlik ilkesi ve 19. maddesinde düzenlenen kişi hürriyeti ve güvenliğinin ihlal edildiğini iddia etmiş ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

21. Adalet Bakanlığı görüşünde, başvuru kapsamındaki şikâyetin hukuka aykırı olarak özgürlükten yoksun bırakmaya ilişkin olduğu, bu nedenle iddiaların Anayasa'nın 19. maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5. maddesi kapsamında incelenmesi gerektiği belirtilmiştir. Başvurucunun şikâyetinin esas itibarıyla kanunda öngörülen azami sürenin aşılması nedeniyle tutukluluğun hukuki olmadığına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

22. Başvurucu ayrıca, özgürlükten yoksun bırakılma kapsamında kendisi ile benzer durumda olan sanıkların 5271 sayılı Kanun'un 102. maddesi gereğince azami tutukluluk süresinin tamamlanması üzerine tahliye edildiklerini, ancak kendisinin tahliye edilmediğinden bahisle eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.

23. İddiaların açıkça dayanaktan yoksun olmadığı, başkaca bir kabul edilemezlik nedeni de bulunmadığı görüldüğünden başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

24. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı değildir (B. No: 2012/695, 12/2/2013, § 15). Başvurucunun kanuni tutukluluk süresinin aşıldığına ilişkin şikâyetinin Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası açısından değerlendirilmesi gerekir.

25. Anayasa'nın 19. maddesi şöyledir:

“Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

Şekil ve şartları kanunda gösterilen:

Mahkemelerce verilmiş hürriyeti kısıtlayıcı cezaların ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi; bir mahkeme kararının veya kanunda öngörülen bir yükümlülüğün gereği olarak ilgilinin yakalanması veya tutuklanması; bir küçüğün gözetim altında ıslahı veya yetkili merci önüne çıkarılması için verilen bir kararın yerine getirilmesi; toplum için tehlike teşkil eden bir akıl hastası, uyuşturucu madde veya alkol tutkunu, bir serseri veya hastalık yayabilecek bir kişinin bir müessesede tedavi, eğitim veya ıslahı için kanunda belirtilen esaslara uygun olarak alınan tedbirin yerine getirilmesi; usulüne aykırı şekilde ülkeye girmek isteyen veya giren, ya da hakkında sınır dışı etme yahut geri verme kararı verilen bir kişinin yakalanması veya tutuklanması; halleri dışında kimse hürriyetinden yoksun bırakılamaz.

Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek amacıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir. Hâkim kararı olmadan yakalama, ancak suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir; bunun şartlarını kanun gösterir.

...”

26. Adalet Bakanlığı, başvurunun beş yıldan fazla tutuklu bulundurulduğu iddialarına ilişkin olarak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (Sözleşme) 5. maddesi kapsamında tutmanın hukuki sayılabilmesi için birinci fıkranın (a) ve (f) bentleri arasındaki istisnalardan birinin karşılanması gerektiğini, tutmanın bu anlamda hukuki olduğu anlaşıldıktan sonra, Sözleşmenin, “*kanunda düzenlenmiş bir prosedürün*” izlenip izlenmediği dâhil olmak üzere, esas ve usul kurallarına uyma yükümlülüğünü ulusal hukuka bıraktığını,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM), Sözleşme'nin 5. maddesi kapsamında sanığın birden fazla suç nedeniyle tek bir davada yargılandığı durumlarda, tutukluluk süresini tek bir tutukluluk olarak değerlendirebileceğini belirtmiştir.

27. Anayasa'nın 19. maddesinin birinci fıkrasında herkesin kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkına sahip olduğu ilke olarak konulduktan sonra, ikinci ve üçüncü fıkralarında şekil ve şartları kanunda gösterilmek şartıyla kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakılabileceği durumlar sınırlı olarak sayılmıştır. Dolayısıyla kişinin özgürlük ve güvenlik hakkının kısıtlanması ancak Anayasa'nın anılan maddesi kapsamında belirlenen durumlardan herhangi birinin varlığı halinde söz konusu olabilir (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 42).

28. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" başlıklı 13. maddesinde temel hak ve hürriyetlerin, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabileceği, bu sınırlamaların, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı hükme bağlanmıştır. Anayasa'nın 19. maddesindeki kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının sınırlanabileceği durumların şekil ve şartlarının kanunda gösterilmesi ölçütü, Anayasa'nın 13. maddesindeki temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceğine dair kural ile uyumludur (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 43).

29. Kişi hürriyeti ve güvenliğine ilişkin sınırlamaların, kanunda belirtilen esas ve usule uygunluğunu sağlama yükümlülüğü ilke olarak idari organlara ve derece mahkemelerine aittir. İdare organları ve mahkemeler esas ve usule ilişkin hukuk kurallarına uymakla yükümlüdürler. Anayasa'nın 19. maddesinin amacı bireyi keyfi bir şekilde özgürlüğünden alıkoymaya karşı korumak olup, maddede öngörülen istisnai hâllerde kişi özgürlüğüne getirilecek sınırlamaların maddenin amacına uygun olması ve keyfi uygulamaya yol açmaması gerekir. Bu nedenle Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan hürriyetten yoksun bırakmanın şekil ve şartlarının kanunda gösterilmesi kuralı gereğince, başvuru tutukluluk durumunun "*kanuni*" dayanağının bulunup bulunmadığının, kanunun özgürlükten yoksun kılmaya izin verdiği hâllerde ise, hukuk devleti ilkesi gereği, keyfilik önlemek için, uygulanmasında yeterli ölçüde erişilebilir, kesin ve öngörülebilir olup olmadığının Anayasa Mahkemesince incelenmesi gerekir (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 44).

30. 5271 sayılı Kanun'un 102. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde tutukluluk süresinin en çok iki yıl olduğu ve bu sürenin zorunlu hallerde gerekçesi gösterilerek uzatılabileceği, ancak uzatma süresinin toplam üç yılı geçemeyeceği belirtilmiştir. Buna göre uzatma süreleri dâhil toplam tutukluluk süresinin azami beş yıl olabileceği anlaşılmaktadır (B. No: 2012/338, 2/7/2013, § 40).

31. Somut olayda başvuru 24/5/2005 tarihinde gözaltına alınmıştır. Başvuru, 5271 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen hükümleri uyarınca tutukluluk için öngörülen azami sürenin aşıldığını belirterek tahliye talebinde bulunmuştur. Bu talep mahkemece 1/10/2012 tarihinde reddedilmiş ve itiraz mercii de ret kararını hukuka uygun bulmuştur.

32. Anayasa'da yer alan hak ve özgürlükler ihlal edilmediği sürece derece mahkemelerinin kararlarındaki kanunun yorumuna ya da maddi veya hukuki hatalara dair hususlar bireysel başvuru incelemesinde ele alınamaz. Tutukluluk konusundaki kanun hükümlerinin yorumu ve somut olaylara uygulanması da derece mahkemelerinin takdir yetkisi kapsamındadır. Ancak kanun veya Anayasa'ya bariz şekilde aykırı yorumlar ile delillerin takdirinde açıkça keyfilik halinde hak ve özgürlük ihlaline sebebiyet veren bu tür kararların

bireysel başvuruda incelenmesi gerekir. Aksinin kabulü bireysel başvurunun getiriliş amacıyla bağdaşmaz. Dolayısıyla incelemenin bu çerçevede yapılması gerekir (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 48).

33. 5271 sayılı Kanun'un 102. maddesinde soruşturma ve kovuşturma evrelerinde kişilerin tutulabileceği azami kanuni süreler düzenlenmiştir. Madde metninde, ağır ceza mahkemesinin görevine giren ve girmeyen işler bakımından bir ayrıma gidilmiştir. Bireyler hakkındaki birden fazla suça ilişkin soruşturma ve kovuşturmaların bir dosya üzerinden yürütülmesi veya bir dosyada birleştirilmiş olması halinde bu soruşturma ve kovuşturmaların belli bir bütünlük içinde yürütüleceği göz önüne alındığında, uygulanan bir tutuklama tedbirinin soruşturma ve kovuşturmaların tamamı açısından sonuç doğuracağı açıktır. Bu nedenle azami tutukluluk süresinin kişinin yargılandığı dosya kapsamındaki tüm suçlar açısından en fazla beş yıl olması gerektiği anlaşılmaktadır. Tutuklama tedbiri, bir yaptırım olmadığından aynı dosya kapsamındaki her bir suç için azami tutukluluk süresinin ayrı ayrı hesaplanması kabul edilemez. Suç ve sanık sayısı, davanın karmaşık olması gibi etkenler tutukluluk süresinin makul olup olmadığı konusundaki değerlendirmede ele alınabilecek faktörler olup kanuni tutukluluk süresinin belirlenmesinde esas alınmaları mümkün değildir (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 49).

34. Diğer taraftan, Anayasa'nın 19. maddesinin yedinci fıkrası tutuklulukta makul süreyi güvence altına almıştır. Dolayısıyla kanunla tutukluluk süresi için getirilen üst sınırlar makul sürenin aşılmadığı istisnai durumlar için geçerli olabilir ve hiçbir şekilde kişinin bu süre doluncaya kadar tutulabileceği anlamına gelmez. Aksine, üst sınırın aşılmadığı durumlarda dahi, somut olaylarda tutukluluk makul süreyi aşmışsa, anayasal hakkın ihlal edildiği sonucuna varılacaktır (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 50).

35. Anayasa'nın 36. maddesinde adil yargılanma hakkı güvence altına alınmıştır. Bu kapsamda makul sürede yargılanma herkese tanınan bir haktır. Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması da Anayasa'nın 141. maddesinde yargıya bir görev olarak yüklenmiştir. Azami tutukluluk süresinin, suç sayısı gerekçesiyle uzatılması muhtemel özgürlük ve güvenlik ihlallerine ilave olarak, makul sürede yargılanma hakkı açısından da olası ihlallere zemin hazırlayabilecek niteliktedir. Böyle bir uygulama, özgürlük ve güvenlik ihlalini neredeyse otomatik, makul sürede yargılanma hakkının ihlalini ise potansiyel hale getirebileceğinden kabul edilemez (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 51).

36. Diğer yandan, özgürlük ve güvenlik hakkına ilişkin sınırlamaların kanunla yapılması ve sınırlamanın şekil ve şartlarının da kanunda açıkça belirtilmesi gerekir. Kanunun metni, bireylerin, gerektiğinde hukuki yardım almak suretiyle, tutuklama nedenlerini ve sürelerini belli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek şekilde kaleme alınmış olmalıdır. Dolayısıyla uygulanması öncesinde kanun, muhtemel etki ve sonuçları bakımından yeterli derecede öngörülebilir olmalıdır. Bununla birlikte, kanun metninin tüm sonuç ve etkileri göstermesi her zaman beklenemeyeceğinden, aranan açıklığın ölçüsü, söz konusu metnin içeriği, düzenlemeyi hedeflediği alan ile hitap ettiği kitlenin statü ve büyüklüğü gibi faktörler dikkate alınarak belirlenebilir. Bu özelliklere sahip kanunun aynı zamanda kolaylıkla erişilebilir olması da gerekir (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 52).

37. 5271 sayılı Kanun'daki azami tutukluluk süresinin ağır cezalı işler bakımından uzatmalarla birlikte azami beş yıl olduğu, bu haliyle düzenlemenin öngörülebilir olduğu anlaşılmaktadır. Ancak derece mahkemelerinin kanuni tutukluluk süresinin aynı dosya kapsamındaki her suç için ayrı ayrı hesaplanması gerektiği yönündeki yorumu, bireylerin tutuklu olarak yargılanabileceği azami süreyi belirsiz ve öngörülemez bir şekilde uzatmaya elverişlidir. Zira bir kişi hakkında birden fazla suç isnadı olması halinde azami tutukluluk

süresi her biri için ayrı ayrı hesaplandığında kişinin özgürlüğünden mahrum bırakılabileceği süre öngörülemez bir şekilde uzayacaktır. Bu durumun başvuru açısından öngörülebilir olmadığı açıktır. Bir hukuk devletinde henüz suçluluğu sabit hale gelmemiş bir bireyin mahkemenin benimsediği yorum nedeniyle belirsiz bir süre boyunca özgürlüğünden yoksun bırakılması düşünülemez (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 53).

38. Tutukluluk süresinin hesabında ilk derece mahkemesi önünde yargılama aşamasında geçen sürelerin dikkate alınması gerekir. Zira kişi yargılanmakta olduğu davada ilk derece mahkemesi kararıyla mahkûm edilmişse, bu kişinin hukuki durumu “*bir suç isnadına bağlı olarak tutuklu olma*” kapsamında çıkmakta ve tutmanın nedeni ilk derece mahkemesince verilen hükme bağlı olarak tutma haline dönüşmektedir (B. No: 2012/338, 2/7/2013, § 41). Bu bakımdan temyiz aşamasında geçen süreler tutukluluk süresinin değerlendirmesinde göz önünde bulundurulamaz. Ancak bozma kararı sonrasında bireyin durumu tekrar suç isnadına bağlı tutmaya dönüşeceğinden ilk derece mahkemesi önünde geçen süre değerlendirmede dikkate alınacaktır.

39. Somut olayda başvuru, 24/5/2005 tarihinde gözaltına alınması ile ilk derece mahkemesinin mahkûmiyet kararı verdiği 19/4/2010 tarihi arasında “*bir suç isnadına bağlı olarak*” tutulmuştur.

40. Mahkemenin 19/4/2010 tarihli kararı yapılan temyiz incelemesi neticesinde Yargıtay tarafından 29/6/2011 tarihinde bozulmuştur. İlk derece mahkemesinin mahkûmiyet kararı ile Yargıtayın bozma kararı arasında geçen sürede başvuru, “*ilk derece mahkemesince verilen hükme bağlı olarak*” tutulmuştur. Başvuru, Yargıtayın bozma kararı sonrasında yeniden “*bir suç isnadına bağlı olarak*” tutulmaya devam edilmiş ve başvurunun ilk derece mahkemesince tutuklu olarak yargılandığı 24/5/2005-19/4/2010 ile 29/6/2011-11/12/2013 tarihleri arasında “*bir suç isnadına bağlı olarak*” tutulma süresi 7 yıl 4 ayı geçmiştir.

41. Başvurucunun, “*bir suç isnadına bağlı olarak*” tutulduğu sürenin beş yılı aşan kısmının hukuki dayanağı bulunmayıp bu tarihten sonraki tutukluluk hali Anayasa’nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen “*kanunilik*” şartına uymamaktadır.

42. Açıklanan nedenlerle, Anayasa’nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanunun 50. Maddesi

43. 6216 sayılı Kanun’un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

“(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

44. Başvuruda, Anayasa’nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesince 11/12/2013 tarihinde

Başvuru Numarası : 2013/776
Karar Tarihi : 20/3/2014

başvurucunun tahliyesine ve adli kontrol hükümlerinin uygulanmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

45. Başvuru kapsamında ihlalin sonlandırılmasına karar verilmesi ve 100.000 TL manevi tazminata hükmedilmesi talep edilmiştir. Bu aşamada ihlalin tespiti dışında sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılabilecek bir işlem bulunmamaktadır. Kişi hürriyeti ve güvenliğine yönelik müdahale ve yalnızca ihlal tespitiyle telafi edilemeyecek ölçüdeki manevi zararın varlığı ile somut olayın özellikleri dikkate alınarak başvurucuya takdiren 9.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

46. Başvurucu tarafından yapılan 198,35 başvuru harcı ve 1.500,00 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.698,35 TL yargılama giderinin başvurucuya ayrıca ödenmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucunun *kişi hürriyeti ve güvenliğinin* ihlal edildiği yönündeki iddiasının KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. “*Kanun’da öngörülen azami tutukluluk süresinin aşılması*” nedeniyle Anayasa’nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucunun kanun önünde eşitlik ilkesinin ihlal edildiği yönündeki iddiasının ayrıca incelenmesine yer olmadığına,

D. Başvurucuya *kişi hürriyeti ve güvenliğine yönelik müdahale ve yalnızca ihlal tespitiyle telafi edilemeyecek ölçüdeki manevi zararın varlığı* nedeniyle takdiren 9.000 TL MANEVİ TAZMİNAT ÖDENMESİNE,

E. Başvurucu tarafından yapılan 198,35 başvuru harcı ve 1.500,00 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.698,35 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin kararın tebliğinden sonra başvurucunun Maliye Hazinesine başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması halinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal faiz uygulanmasına,

G. Kararın ilgili mahkemesine bildirilmesine,

20/3/2014 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Alparslan ALTAN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ